

**Силабус
освітнього компоненту ОК 1**

Історія та культура України

Назва дисципліни:	Історія та культура України
Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Галузь знань:	10 Природничі науки
Спеціальність:	101 Екологія
Освітньо-професійна (Освітньо-наукова) програма:	Екологія та охорона навколишнього середовища
Сторінка курсу в Moodle:	https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=5567 (денна), https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=2623 (заочна).
Рік навчання:	1
Семестр:	1 (осінній)
Обсяг освітнього компоненту	3 кредити (90 годин)
Форма підсумкового контролю	Залік
Консультації:	за графіком
Назва кафедри:	кафедра українознавства
Мова викладання:	державна
Керівник курсу:	Олешко Наталія Петрівна, к.і.н., доцент кафедри
Контактний телефон:	Кафедри: +38(057)7073751
E-mail:	<i>sufika19@gmail.com</i>

Короткий зміст освітнього компоненту:

Метою є систематизація, засвоєння і розуміння студентами вітчизняних історичних і культурних процесів при розгляді історії державотворчих процесів на українських землях і вивчення здобутків української матеріальної та духовної культури від її витоків до сьогодення; формування сприйняття історії та культури України складовою світового й європейського історичного процесу та культурної спадщини; формування усвідомлення ролі України та боротьби українського народу за свою незалежність у сучасному світі як боротьби за демократичні цінності та незалежність усього цивілізованого світу від кривавих диктаторських режимів, а, також, усвідомлення ролі України як суб'єкта світової історії; зосередження уваги на видатних досягненнях культури та нових аспектах історичних процесів у контексті державотворення та формування національної ідентичності; набуття навичок дослідницької роботи з науковою літературою і джерелами й аналізу та оцінювання історико-культурних явищ.

У процесі ознайомлення студентів з історією та культурою українського народу впродовж тривалої боротьби за національну незалежність та власну державність, сприяти становленню студентів як свідомих громадян і патріотів України, що є відповідальними за її майбутнє, та дотримуються принципів доброчесності.

Предмет: процес формування та розвитку українського державотворення та українського народу, його діяльності в усіх сферах суспільного життя з давніх часів до сьогодення. Сукупність політичних, суспільно-економічних, міжнародних, етнонаціональних, культурних та релігійних чинників, що в різні періоди історії формували українську націю, впливали на розвиток державотворчих процесів.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- ознайомлення з основними методами та джерелами вивчення дисципліни;
- висвітлення нових аспектів історичних процесів в контексті державотворення та формування національної ідентичності;
- отримання уявлень про минуле України та її культуру, про її місце в сучасному світі;
- показ ролі народу і окремих особистостей в розвитку суспільства;
- показ ролі України як суб'єкта світової історії;
- розвиток навичок дослідницької роботи з джерелами та об'єктивного аналізу історичних фактів;
- отримання навичок аналізу й оцінювання явищ політичного та культурного розвитку українського суспільства в контексті світового та європейського розвитку,
- формування вмінь зіставлення історичних та культурних процесів, застосування набутих знань для прогнозування соціальних процесів,
- виховання свідомих громадян, що дотримуються принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності, і патріотів України.

Передумови для вивчення освітнього компоненту:

на базі шкільного курсу з історії України, всесвітньої історії.

Компетентності, яких набуває здобувач:

Інтегральна:

КІ. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля, та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов..

Загальні:

ЗК 6. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Результати навчання відповідно до освітньої програми:

ПРН13. Уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології.

ПРН24. Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Тематичний план

№ теми	Назва тем (ЛК, СЗ, СР)	Кількість годин	
		очна	заочна
1	ЛК Вступ. Суспільно-політичне значення історії та культури в сучасному світі. Трипілля - давня культура та цивілізація на території України.	2	2
	СЗ		
	СР Роль вивчення історії та культури в сучасному світі.	3	5
2	ЛК Україна княжої доби. Генеза і розквіт середньовічної української держави Руська земля (Київська Русь) та її	2	2

	культури (IX-XII ст.).		
	СЗ Трипілья - давня культура та цивілізація на території України. Генеза і розквіт середньовічної української держави Руська земля (Київська Русь) та її культури (IX-XII ст.).	2	2
	СР Релігійні уявлення трипільців. Значення графіті Софії Київської княжої доби для української культури.	3	5
3	ЛК Україна княжої доби. Еволюція середньовічної української держави і суспільства (XII- XV ст.). Збереження культурних традицій.	2	2
	СЗ		
	СР Нові стилі в образотворчому мистецтві та архітектурі. Історична роль Галицько-Волинського королівства.	3	5
	ЛК Україна за часи польської доби: суспільство без держави. Західноєвропейські культурні впливи.	2	
4	СЗ Еволюція середньовічної української держави і суспільства (XII- XV ст.). Культурні тенденції. Україна за часи польської доби: суспільство без держави. Західноєвропейські культурні впливи.	2	
	СР Наслідки впровадження кріпацтва для українського народу. Залучення українців до загальноєвропейського розвитку науки й освіти.	3	5
5	ЛК Козацька доба. Українське козацтво: від стану до держави (др. пол. XVI – XVII ст.).	2	
	СЗ-		
	СР Розвиток архітектури (др. пол. XVI – XVII ст.). Гетьманщина – українська держава козацької доби.	2	5
	ЛК Козацька доба. Спроба збереження національної державності та імперська централізація (кін. XVII – XVIII ст.). Культура українського бароко.	2	
6	СЗ Козацька доба. Українське козацтво: від стану до держави (др. пол. XVI – XVII ст.). Спроба збереження національної державності та імперська централізація (кін. XVII – XVIII ст.). Культура українського бароко.	2	
	СР Українське козацьке бароко.	3	5
7	ЛК Особливості соціально-економічної модернізації України у XIX ст.	2	
	СЗ		
	СР Промислова революція та її наслідки.	3	5
	ЛК Національне відродження XIX ст.	2	
8	СЗ Особливості соціально-економічної модернізації України у XIX ст. Національне відродження XIX ст.	2	
	СР Нові стилі в архітектурі та мистецтві в Україні XIX ст.	3	5
	ЛК Україна за часи визвольних змагань (1917 – 1921 рр.).	2	
9	СЗ		
	СР Наслідки I світової війни для України та українського народу. Досягнення та втрати національних владних структур в розвитку культури.	2	5
10	ЛК Україна в умовах тоталітарної системи радянської імперії (20-30-ті роки XX ст.).	2	
	СЗ Україна за часи визвольних змагань (1917 – 1921 рр.). Україна в умовах тоталітарної системи радянської імперії	2	

	(20-30-ті роки XX ст.).		
	СР Наслідки голоду 1921-1923 рр. та голодомору 1932-1933 рр.	3	6
11	ЛК Українізація. Розстріляне відродження.	2	
	СЗ		
	СР Наслідки українізації у сфері мистецтва. Наслідки "розстріляного відродження" для культури України.	2	5
12	ЛК Україна в роки II світової війни та післявоєнної відбудови (1939- 1953 р.). Культурні тенденції.	2	
	СЗ Українізація. Розстріляне відродження. Україна в роки II світової війни та післявоєнної відбудови (1939- 1953 р.).	2	
	СР Роль України в II світовій війні. Причина сакралізації 9 травня.	2	5
13	ЛК Українське суспільство між офіційною ідеологією і національною свідомістю (1953-1990 рр.).	2	
	СЗ		
	СР Прояви тоталітаризму у післявоєнний період. "Революція на граніті". Її наслідки.	2	5
14	ЛК Розбудова незалежної України (1991-2013 рр.). Особливості розвитку культури.	2	
	СЗ Українське суспільство між офіційною ідеологією і національною свідомістю (1953-1990 рр.). Розбудова незалежної України (1991-2013 рр.). Особливості розвитку культури.	2	
	СР Проросійські тенденції в Україні за часи В. Януковича 2010-2013 рр. та їх наслідки.	2	5
15	ЛК Україна перед викликами сучасності. Трансформація української культури.	2	
	СЗ		
	СР Національний спротив. Зміни у культурному секторі після початку повномасштабної російсько-української війни 24 лютого 2022 р.	3	6
16	ЛК Україна в сучасному історичному та культурному геополітичному просторі.	2	
	СЗ Україна перед викликами сучасності. Трансформація української культури. Україна в сучасному історичному та культурному геополітичному просторі.	2	
	СР Приклади та аналіз кількох антикорупційних заходів в Україні протягом 2023-2024 рр.	3	5
Разом	ЛК	32	6
	СЗ	16	2
	СР	42	82

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (за наявності): -

Методи навчання:

1) словесні: 1.1 традиційні: лекції, пояснення, розповідь; 2) наочні: метод ілюстрацій, метод демонстрацій, презентацій;
3) практичні: 3.1 традиційні: семінари, практична робота з методичними вказівками,

самостійна робота з науковою літературою; 3.2 інтерактивні (нетрадиційні): семінари-дискусії, метод мозкової атаки; 4) дистанційні: інформативний матеріал, завдання в курсі-ресурсі на навчальній платформі Moodle.

Система оцінювання та вимоги – осінній семестр, форма підсумкового контролю – залік.

Поточна успішність

1. Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за допомогою 100-бальної шкали згідно з Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти ХНАДУ. Результати оцінювання поточної успішності здобувачів вищої освіти заносяться у журнал обліку академічної успішності. Під час оцінювання поточної успішності враховуються всі види робіт, передбачені навчальною програмою.

2. Оцінювання поточної успішності здобувачів вищої освіти здійснюється на кожному семінарському занятті за 100-бальною шкалою і заносяться у журнал обліку академічної успішності.

100-90 балів: здобувач засвоїв увесь навчальний програмний матеріал і дає вичерпні, аргументовані й глибокі відповіді на поставлені запитання; здатний інтерпретувати історичні явища й події, робити самостійні логічні висновки, вміє висловити власне бачення та суспільну позицію, творчо осмислювати явища дійсності; виявляє ґрунтовні знання з історії та культури України, застосовує знання на практиці, аналізуючи події сучасності, вдається до історичних аналогій, ілюструє свою відповідь переконливими історичними фактами та прикладами; викладає матеріал послідовно і правильно, наводить повний перелік логічних доказів та робить конкретні висновки; на семінарських заняттях виконав усі завдання, виявляючи ініціативність й творчий підхід, застосовуючи науковий підхід, активно працював, відповідаючи на запитання викладача; не має пропусків і одержав високі бали за поточну роботу та відповіді на заняттях.

80-89 балів: здобувач опанував навчальний програмний матеріал і дав достатньо аргументовані відповіді на поставлені запитання, однак припускається незначних помилок і окремих неточностей, у цілому даючи правильну оцінку історичним явищам; здатний робити самостійні логічні висновки, має власне бачення окремих явищ та процесів, однак наводить недостатньо аргументів під час викладу; обґрунтовує свої думки, застосовує знання при аналізі явищ історії чи культури, наводить окремі факти, але не може охопити всю їх сукупність; на семінарських заняттях виявляв активність, виконував усі завдання, але в завданнях пошуково-творчого характеру припускався помилок, виявив глибокі знання з навчальної дисципліни; має кілька пропусків і одержав достатньо високі бали за поточну роботу та відповіді на заняттях.

75-79 балів: здобувач засвоїв навчальний програмний матеріал, але під час викладу робить помилки, недостатньо аргументовано інтерпретує окремі історичні явища та процеси, виклад є не достатньо глибоким, подекуди неточним; здатний робити логічні висновки, але може порушувати послідовність викладу матеріалу, недостатньо конкретно дає оцінку фактам; виявляє добре розуміння матеріалу, наводить аргументи на користь своєї думки, однак висловлює не завжди самостійні судження, користуючись стандартними оцінками окремих подій і явищ історії та культури; на семінарських заняттях виконував усі завдання з навчальної дисципліни, але з творчими і пошуковими завданнями мав складнощі, усні відповіді оцінено

позитивно; має кілька пропусків, однак відпрацював їх вчасно й одержав позитивні бали.

67-74 балів: здобувач виявляє знання і розуміння основних положень дисципліни, однак викладає матеріал не досить повно, зосереджуючись лише на загальновідомих подіях та процесах; опанував лише основний матеріал підручника, який може наводити без конкретизації, не виявивши знань рекомендованої навчально-методичної літератури; не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати свої думки, відсутні власні переконання і відчуває труднощі під час добору фактів, аргументації та логічної побудови відповіді на запитання; на семінарських заняттях виконував не всі завдання з навчальної дисципліни, лише достатнього рівня, спрямовані на відтворення, усні відповіді оцінено задовільно; має 20-30 % пропусків, однак відпрацював їх на задовільну оцінку.

60-66 балів: здобувач виявляє слабкі знання і розуміння основних положень дисципліни, викладає матеріал невпевнено, поверхово, безсистемно, знає лише найвідоміші події та явища; опанував лише частину основного матеріалу у межах підручника, та не виявив знань рекомендованої літератури; не вміє переконливо обґрунтовувати свої думки і відчуває труднощі під час добору фактів, порушує послідовність у висвітленні питань, відсутні системні навички історико-культурного аналізу; на семінарських заняттях виконував не всі завдання з навчальної дисципліни, припускався серйозних помилок, усні відповіді ускладнені й оцінено на задовільно; має 30-40 % пропусків, однак відпрацював їх на задовільну оцінку.

35-59 балів: здобувач володіє основними положеннями навчальної дисципліни на рівні відтворення поодиноких фактів, самостійно не викладає матеріал; не опанував значної частини програмного матеріалу дисципліни у межах підручника і не виявив знань на семінарських заняттях навіть на найпростішому рівні; на семінарських заняттях не виконував завдання з навчальної дисципліни, усні відповіді оцінено на незадовільно; має понад 50 % пропусків і не відпрацював їх на консультаціях.

3. Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як середньоарифметична сума балів за кожне семінарське заняття, у тому числі, поточні контрольні роботи за формулою:

$$K^{поточ} = \frac{K1 + K2 + \dots + Kn}{n},$$

де $K^{поточ}$ – підсумкова оцінка успішності за результатами поточного контролю;

$K1, K2, \dots, Kn$ – оцінка успішності n -го заходу поточного контролю;

n – кількість заходів поточного контролю.

Підсумкове оцінювання у формі заліку (1 семестр):

1. Здобувач вищої освіти отримує залік на останньому занятті з дисципліни за результатами поточного оцінювання. Середня оцінка за поточну діяльність виставляється за 100-бальною шкалою. Умовою отримання заліку є поточна оцінка з дисципліни не нижче 60 балів.

Здобувачі вищої освіти, які мають середню поточну оцінку з дисципліни нижче ніж 60 балів, на останньому занятті можуть підвищити свій поточний бал шляхом відповіді на три питання з переліку питань для заліку.

2. Умовою отримання заліку є:

– відпрацювання всіх пропущених занять;

– середня поточна оцінка з дисципліни не нижче 60 балів.

Результат навчання оцінюється за двобальною шкалою (зараховано/ не зараховано) згідно з таблицею 1.

Таблиця 1 – Шкала переведення балів у національну систему оцінювання

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою
від 60 балів до 100 балів	зараховано
менше 60 балів	не зараховано

3. За виконання індивідуальної самостійної роботи та участь у наукових заходах здобувачам нараховуються додаткові бали.

3.1. Додаткові бали додаються до суми балів, набраних здобувачем вищої освіти за поточну навчальну діяльність.

3.2. Кількість додаткових балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх об'єму та значимості:

– участь у міжнародних / всеукраїнських наукових конференціях студентів та молодих вчених – 10 балів;

– участь в наукових конференціях ХНАДУ з дисципліни – 5 балів;

– виконання індивідуальних науково-дослідних завдань підвищеної складності та участь у виховних заходах – 5 балів.

3.3. Кількість додаткових балів не може перевищувати 20 балів.

4. Результат навчання оцінюється за 100-бальною шкалою (для диференційованого заліку) згідно з таблицею 2.

Підсумкова оцінка разом з додатковими балами не може перевищувати 100 балів.

Таблиця 2 – Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	Зараховано	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80–89	Добре	Зараховано	B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
75-79	Задовільно		C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74			D	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки
60-66			E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35-59	Незадовільно	Не зараховано	FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
0-34	Неприйнятно		F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

Політика курсу:

- курс передбачає роботу в колективі, середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;
- освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу;

- самостійна робота передбачає вивчення окремих тем навчальної дисципліни, які винесені відповідно до програми на самостійне опрацювання, або ж були розглянуті стисло;
- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;
- курсова робота повинна бути захищена не пізніше, ніж за тиждень до початку екзаменаційної сесії (**вказується за наявності**);
- під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах: «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_dobroch_1.pdf), «Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_85.1-02.pdf), «Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_MEK_1.pdf).
- у разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі;
- списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Рекомендована література:

1. Бойко О.Д. Історія України. Навч. посіб. / О.Д. Бойко – Київ: Академія, 2018.
2. Бут О.М., Бушин М.І. та ін. Історія України: підручник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів / [О.М. Бут, М.І. Бушин, Ю.І. Вовк та ін.]; за заг. ред. д.і.н., проф. М.І. Бушина, д.і.н., проф. О.І. Гуржія; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т.– Черкаси: ЧДТУ, 2016.
3. Золотарьов В.С., Олешко Н.П. Щодо ролі В.К. Нікітіна в історії становлення та розвитку ЛША ХНАДУ: шлях досягнень. Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»): журнал. Київ, 2024. №6 (24). С. 1169-1180.
4. Олешко Н.П. Державотворчі ідеї в українській наддніпрянській пресі початку ХХ ст. / Н.П. Олешко // Зб. матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції «Незалежність України: витоки, утвердження, перспекція», 1-2 грудня 2016 р. Харків, ХНАДУ, 2016. С. 71-74.
5. Олешко Н. П., Бадєєва Л.І. Розгляд аграрного питання в роки Української революції (1917-1921) / Н.П. Олешко, Л.І. Бадєєва // Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди. Серія: Історія та географія. - Харків, 2019. – С. 34-51.
6. Олешко Н.П. Голодомор. Історичний екскурс / Н.П. Олешко / Автодорожник. Газета колективу Харківського навчально-науково-виробничого комплексу з автомобільно-дорожньої освіти. 21 грудня 2021 р., вівторок. № 11-12 (1694-1695). С. 18.
7. Олешко Н.П. Прояви геноциду українського народу на тимчасово окупованих рашистами територіях України (2022-2023 pp.). Scientific Collection «InterConf+», 34(159): with the Proceedings of the 4th International Scientific and Practical Conference «Concepts for the Development of Society's Scientific Potential» (June 19-20, 2023;

Prague, Czech Republic) by the SPC «InterConf». Author-publishers miscellaneous, 2023. С. 176-185.

8. Олешко Н.П. Український рух опору на Харківщині у повномасштабній російсько-українській війні 2022 року // Актуальні питання у сучасній науці (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія Економіка», Серія Державне управління», Серія «Техніка», Серія «Історія та археологія»): журнал. 2023. № 6(12) 2023. С. 643-659.

9. Олешко Н.П., Тюніна А.О. Волонтерська діяльність як прояв спротиву українського народу у російсько-українській війні 2022 року. Scientific Collection «InterConf+», 28(137): with the Proceedings of the 7th International Scientific and Practical Conference «Theory and Practice of Science: Key Aspects» (December 19-20, 2022; Rome, Italy) by the SPC «InterConf». Dana, 2022. С. 231-236.

10. Олешко Н.П., Фрадкіна Н.В. Волонтерська діяльність мешканців м. Харкова та Харківської області під час повномасштабної російсько-української війни. «Актуальні питання у сучасній науці (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія Економіка», Серія Державне управління», Серія «Техніка», Серія «Історія та археологія»): журнал. Київ, 2024. № 7(25) 2024. С. 1084-1094.

11. Щур Ю.І. Історія української культури : традиції та модерн : навчально-методичний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра всіх спеціальностей. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2021. 135 с.

Додаткові джерела:

1. Дистанційний курс:
<https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=5567> (денна),
<https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=2623> (заочна).
2. <http://litopys.org.ua/> (джерела Історії України IX - XVIII).
3. <http://academyssu.com.ua/library/monografiyi-akademiya-socialnyh-nauk-ukrayiny/pidruchnyk-istoriya-ukrayiny-dlya-studentiv>
4. https://www.youtube.com/watch?v=IURJpXU7Gyk&ab_channel=%D0%9F%D0%BB%D0%B0%D0%BD%D0%B5%D1%82%D0%B0%D0%97%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7%D1%8F%D0%BA (Трипільська цивілізація)
5. <http://www.hroniky.com/news/view/9376-iak-zatverdzhuvaly-ukrainski-symvoly-u-1918-i-chomu-tse-vazhlyvo> (національна символіка).
6. http://shron1.chtyvo.org.ua/Smolii_Valerii/Istoriia_ukrainskoho_kozatstva_Narysy_u_dvokh_tomakh_Tom_1.pdf (історія українського козацтва).
7. <https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2023/11/01.-Derzhavna-antikoruptsiina-programa.pdf> (постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки»).

Розробник силабусу
навчальної дисципліни
доцент кафедри українознавства,

кандидат історичних наук

_____ підпис _____

Наталія ОЛЕШКО
ПІБ

Завідувач кафедри
українознавства,
кандидат філологічних наук,

доцент

підпис

Неля НІКУЛІНА

ПІБ

Гарант освітньо-професійної
програми кандидат економічних наук,
доцент,
доцент кафедри екології

підпис

Марина БАРУН

ПІБ